

Förvaltning och avdelning

Handläggare: Per Öhgren
Titel:
E-post: per.ohgren@norrtalje.se

Till: Teknik- och klimatnämndens arbetsutskott

Olagliga skyltar utom detaljplanelagt område – handläggning inom kommunen enligt Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning

Förslag till beslut

Teknik- och klimatnämndens arbetsutskott föreslår:

1. Teknik- och klimatnämnden beslutar att tillsynen av olaglig skyltning enligt 11 § Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (LGS) ska utföras av Gatu- och parkavdelningen.
2. Teknik- och klimatnämnden beslutar att beslut om föreläggande med vite om borttagande av olaglig skyltning ska beslutas av nämnden.
3. Teknik- och klimatnämnden beslutar att ambitionsnivån när det gäller tillsynen enligt LGS av olaglig skyltning innefattar dels handlägga inkomna anmälningar om olaglig skyltning och att dels en gång per år genomföra en aktiv tillsyn utmed de större vägarna E18, 76, 77, 276, 278, 280 och 283.
4. Tillkommande driftskostnader om 200 tkr från och med 2022 inarbetas i mål- och budget 2022-2024.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Lagstiftningen innehåller bestämmelser som innebär att tavla, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål inte får finnas varaktigt uppsatta utomhus utan tillstånd. Länsstyrelsen får meddela tillstånd om uppsättning av skylt utom detaljplanelagt område. Inom detaljplanelagt område krävs bygglov för att sätta upp en skylt. Utom detaljplanelagt område krävs bygglov om skylten placerats på byggnad.

När det gäller skyltar som inte kräver bygglov ligger tillsynsansvaret av att erforderliga tillstånd finns på kommunen enligt 11 § Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning (LGS). Kommunen får besluta om de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att lagen eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen ska efterlevas. I ett beslut om föreläggande eller förbud får vite sättas ut.

Tillsynen enligt LGS i kommunen består idag endast av att pröva inkomna anmälningar. Någon aktiv tillsyn genomförs inte. Denna ordning kan ifrågasättas då en kommun sannolikt inte kan avstå från att genomföra tillsyn enligt PBL eller LGS. Detta oavsett om anmälan inkommit utifrån eller om kommunen själv uppmärksammat att någon eventuellt inte följt gällande bestämmelser.

Föreslås att ansvaret för tillsynen enligt LGS när det gäller olaglig skyltning delegeras till Gatu- och parkavdelningen då de redan har ansvaret för andra skyldigheter som kommunen har enligt LGS. Av delegationsordningen bör framgå vem som har rätt att besluta i ärenden som gäller olaglig skyltning. I linje med vad som tillämpas vid handläggningen av byggnadslovspliktiga skyltar enligt PBL föreslås eventuella beslut enligt LGS om föreläggande mot vite beslutas på nämndnivå vilket innebär Teknik- och klimatnämnden. Rutiner för handläggningen av ärenden om olagliga skyltar bör tas fram i samråd med Bygg- och miljönämnden.

Det saknas idag resurser inom Gatu- och parkavdelningen för genomförande av en omfattande tillsyn av olaglig skyltning enligt LGS. Det föreslås därför att en lämplig ambitionsnivå är att dels handlägga inkomna anmälningar om olaglig skyltning och att dels en gång per år genomföra en aktiv tillsyn utmed de större vägarna E18, 76, 77, 276, 278, 280 och 283.

Tillkommande driftskostnader om 200 tkr från och med 2022 inarbetas i mål- och budget 2022-2024.

Ärendet

Beskrivning

Omfattningen av olagligt uppsatta skyltar utmed väg har ökat under senaste åren. I stor utsträckning gäller det reklamskyltar uppsatta på släpvagnar och långtradartrailers. Företeelsen har blivit så vanlig att den nu utgör en störning för den önskade landskapsbilden och därmed miljön. I vissa fall kan även olagligt uppsatta skyltar vara en trafiksäkerhetsrisk.

I skrivelse, daterad 2020-04-03, till kommunen har en privatperson anmält olaglig vägreklam. I anmälan utpekades 18 stycken olagligt uppsatta skyltar utmed vägarna E18, 76, 77, 276, 278 och 283. Samme person har sedan i skrivelse, daterad 2020-09-21, ställt frågor kring kommunens beredning, tidsförhållande och ansvarsfördelning med anledning av tidigare anmälan. En annan person har 2021-06-11 efterfrågar handlingarna i den tidigare anmälan. Vidare har Trafikverket 2021-10-07 överlämnat en anmälan gällande tre skyltar till kommunen för handläggning.

För skyltar som är byggnadslovspliktiga sker tillsynen med stöd av Plan- och bygglagen (PBL). Ansvaret i Norrtälje för tillsynen enligt PBL ligger på Bygg- och miljönämnden. När det gäller skyltar som inte kräver bygglov ligger tillsynsansvaret av att erforderliga tillstånd finns på kommunen enligt 11 § Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (LGS). Inom Norrtälje kommun ska Teknik- och klimatnämnden enligt reglemente fullgöra kommunens uppgifter enligt LGS. I delegationsordningen för kommunen saknas dock uppgift om var i organisationen handläggningen av ärenden enligt LGS ska utföras och var beslut ska tas om åtgärder som handläggningen resulterat i. I detta ingår eventuella beslut om förelägganden. Några särskilda ekonomiska medel för handläggningen har heller inte avsatts.

Bakgrund

Lagstiftningen innehåller bestämmelser som innebär att tavla, inskrift eller därmed jämförlig anordning för reklam, propaganda eller liknande ändamål inte får finnas varaktigt uppsatta utomhus utan tillstånd. Länsstyrelsen får meddela tillstånd om uppsättning av skylt utom detaljplanelagt område. Inom detaljplanelagt område krävs bygglov för att sätta upp en skylt. Utom detaljplanelagt område krävs bygglov om skylten placeras på byggnad.

Det är långt ifrån ovanligt att skyltar med reklambudskap placeras utmed vägar. Företeelsen har blivit så vanlig att den nu utgör en störning av den önskade landskapsbilden och därmed miljön. I vissa fall kan även olagligt uppsatta skyltar vara en trafiksäkerhetsrisk. Det finns exempelvis företag vars affärsidé är att sätta upp både stora eller mindre släpvagnar för reklambudskap intill vägar och som själva annonserar efter annonsörer på sådana skyltar. Marknaden för denna typ av vägnära skyltar tycks växa och de ansvariga kan inte sakna kännedom om att verksamheten bygger på regelbrott,

påverkar miljön och riskerar trafiksäkerheten. Det enda syftet med placeringarna är uppenbarligen försäljning av reklamutrymme.

För skyltar som är byggnadslovspliktiga sker tillsynen med stöd av Plan- och bygglagen (PBL). När det gäller skyltar som inte kräver bygglov ligger tillsynsansvaret av att erforderliga tillstånd finns på kommunen enligt 11 § Lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (LGS). Kommunen får besluta om de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att lagen eller föreskrifter meddelade med stöd av lagen ska efterlevas. I ett beslut om föreläggande eller förbud får vite sättas ut. Följs inte ett föreläggande eller förbud får kommunen vidta åtgärder på den ansvariges bekostnad. Kommunen får bestämma att dess beslut ska gälla omedelbart även om det överklagas. (12 § LGS)

Hantering i Norrtälje kommun

I Norrtälje är det Bygg- och miljönämnden som organisatoriskt har ansvaret om det gäller skyltar som kräver bygglov. För skyltar som inte kräver bygglov ska Teknik- och klimatnämnden enligt reglemente fullgöra kommunens uppgifter enligt LGS. I detta ingår ansvaret enligt 11 § att utöva den omedelbara tillsynen av bestämmelserna i lagen.

Tillsynen består idag endast av att pröva inkomna anmälningar. Någon aktiv tillsyn genomförs inte. Denna ordning kan ifrågasättas då en kommun sannolikt inte kan avstå från att genomföra tillsyn enligt PBL eller LGS. Detta oavsett om anmälan inkommit utifrån eller om kommunen själv uppmärksammat att någon eventuellt inte följt gällande bestämmelser.

När det gäller tillsyn enligt LGS saknas det i delegationsordningen för kommunen uppgift om var i organisationen beslut föranledda av tillsynen t.ex. förelägganden ska tas. Några särskilda ekonomiska medel för att kunna upprätthålla tillsynen har heller inte avsatts. Detta innebär att det idag inte förekommer någon aktiv tillsyn av olaglig skyltning. Däremot kan det förekomma att enskilda insatser görs av Gatu- och parkavdelningen med anledning av att Trafikverket eller andra uppmärksammar kommunen på olagligt utplacerade skyltar utmed allmänna vägar. Insatserna har bestått i att informera fastighetsägare eller det företag som gör reklam om att tillstånd krävs. Några rättsligt bindande beslut om krav på borttagande av otillåten reklamskylt har dock inte fattats.

Det saknas idag samordnade rutiner i kommunen för handläggning av ärenden gällande olaglig skyltning. Eftersom ett ärende i första hand bör prövas utifrån byggnadslovskravet i PBL bör rutiner för handläggningen enligt LGS tas fram i samråd med Bygg- och miljöavdelningen.

Handläggning i andra kommuner

Malmö

I Malmö är det Stadsbyggnadskontoret under Stadsbyggnadsnämnden som ansvarar för tillsynen av olagligt uppsatta skyltar utom detaljplanelagt område. Upptäcks en olagligt uppsatt reklamskylt informeras fastighetsägaren eller den som är ansvarig för skylten om att det krävs tillstånd för skylten. I informationen anges att om ansökan om tillstånd inkommer medför det att det avvaktas med vidare beslut om åtgärder. Vid negativt beslut från Länsstyrelsen om tillstånd eller om ansökan om tillstånd inte lämnas in beslutar Stadsbyggnadsnämnden om föreläggande att ta ner skylten inom en månad. Föreläggandet förenas med ett vite om 30 000 kr.

Eskilstuna

Ansvaret för tillsynen av skyltar som kräver bygglov ligger på Byggnadsnämnden. Tillsyn förekommer i begränsad omfattning beträffande skyltar utom detaljplanelagt område. Denna tillsyn hanteras av kommunens trafikavdelning.

Luleå

Har i princip samma ordning som den ovan redovisade från Eskilstuna.

Uppsala

I Uppsala är det avdelningen gata, park natur inom Stadsbyggnadsförvaltningen som ansvarar för handläggningen av skyltar enligt LGS. Upptäcks eller kommer det in anmälan om att en reklamskylt

finns uppsatt informeras fastighetsägaren om att sådan skylt inte får vara uppsatt utan tillstånd från Länsstyrelsen. Det informeras också om att kommunen kan besluta om föreläggande och förbud och att ett sådant beslut kan åtföljas av vite. Fastighetsägaren får två veckor på sig att komma in med en förklaring och med handlingar som styrker att tillstånd har lämnats av Länsstyrelsen. Finns inget tillstånd tas beslut om föreläggande om borttagande av skylten. Fastighetsägaren får en månad på sig att ta bort skylten. I beslutet informeras om att om skylten inte tagits bort så kan kommunen komma att ta bort skylten på fastighetsägaren bekostnad.

Förslag till organisation i Norrtälje kommun

Teknik- och klimatnämnden har idag enligt reglemente uppdraget att fullgöra kommunens uppgifter enligt LGS. När det gäller olaglig skyltning utanför detaljplanlagt område innebär det att nämndens ansvar innefattar tillsyn av olaglig skyltning och åtgärder som föranleds av tillsynen då detta regleras i LGS. I delegationsordningen har dock inte ansvaret fördelats på någon organisation. Föreslås att ansvaret delegeras till Gatu- och parkavdelningen då de redan har ansvaret för andra skyldigheter som kommunen har enligt LGS. Av delegationsordningen bör framgå vem som har rätt att besluta i ärenden som gäller olaglig skyltning.

I linje med vad som tillämpas vid handläggningen av bygglovspliktiga skyltar enligt PBL föreslås eventuella beslut enligt LGS om föreläggande mot vite beslutas på nämndnivå vilket innebär Teknik- och klimatnämnden. Rutiner för handläggningen av ärenden om olaglig skyltning bör tas fram i samråd med Bygg- och miljönämnden.

Det saknas idag resurser inom Gatu- och parkavdelningen för genomförande av en omfattande tillsyn av olagliga skyltar enligt LGS. Det föreslås därför att en lämplig ambitionsnivå är att dels handlägga inkomna anmälningar om olagliga skyltar och att dels en gång per år genomföra en aktiv tillsyn utmed de större vägarna E18, 76, 77, 276, 278, 280 och 283.

Kommunens skyldighet enligt LGS att återställa nedskräpad plats

Om platser där allmänheten får färdas fritt eller på en plats som allmänheten har tillträde till eller insyn till skräpats ned är kommunen enligt 4 § LGS skyldig att återställa platsen i sådant skick som med hänsyn till ortsförhållandena, platsens belägenhet och omständigheterna i övrigt tillgodoser skäliga anspråk.

Inom kommunen är det Samhällsbyggnadskontoret som har tillsynsansvaret enligt Plan- och bygglagen. Det saknas dock idag beslut om vilken organisation som ska fullgöra kommunens skyldighet att återställa nedskräpad plats. Tekniska kontoret kommer därför att återkomma med förslag till organisation och vilka ekonomiska medel som erfordras för att fullgöra kommunens skyldighet.

Linda Edgren
Teknisk direktör
Tekniska kontoret

Tom Johansson
Tf chef gatu- och parkavdelningen
Tekniska kontoret

Beslut skickas till

Kommunjurist
Handläggare/Tekniska kontoret
Teknisk direktör/Tekniska kontoret

Tf chef gatu- och parkavdelningen
Gatu- och parkavdelningen